

वा०रा०

॥१६०॥

किंचसत्यस्यापिधर्मत्वाद्वर्मपक्षपातिनाभवता सत्यधर्मएवादौ किमिति सम्यक्नानुष्ठितोयेनैवमनर्थो नवृत्तः स्यादित्याह ॥ अथचेदिति ॥ अथपक्षांतरे हेपरंतप त्वया सत्यवचनं पितृवचनांगीकाररूपसत्यपरिपालनं धर्मो नष्टीयतइति चेत्तदा त्वयिज्येष्ठे उक्तस्याभिषेकवचनस्याकरणे यदनृतराज्ञः प्राप्तं तेनानृतेन राजा त्वयाविनाभूतो मृतइति शेषः ॥ अतस्तेनराज्ञोऽभिषेककरणरूपसत्येन त्वंबद्धः किंनभवेरिति शेषः ॥ प्रथमोक्तंराज्ञोऽभिषेकवचनरूपसत्यं नपरिपालितं ॥ तत्परिपालने त्वयाविनाभूतत्वासंभवेन पि तृमरणंनस्यात् ॥ एवमाद्यनर्थश्चनवृत्तः स्यादिति भावः ॥ अनृतंत्वय्यकरणे किंनबद्धस्त्वयाविनेतिसर्वत्रपांक्तः पाठइतिकतकः ॥ तीर्थस्वनृतंत्वय्यकरणः किंनबद्धस्त्वयापिते तिपठित्वा सत्यस्यधर्मत्वे त्वयिअभिषेकविषयमनृतंवदन् ॥ राज्यान्निष्काशनादकरुणः पिता त्वया किंनबद्धइतिव्याचष्टे तद्युक्तं पितृबंधनस्य सत्यवचनपरिपालन

अथचेत्सत्यवचनंधर्मः किलपरंतप ॥ अनृतंत्वय्यकरणे किंनबद्धस्त्वयाविना ॥ २८ ॥ यदिधर्मोभवेद्भूतअधर्मोवापरंतप ॥ नस्मह त्वामुनिंवर्जीकुर्यादिज्यांशतक्रतुः ॥ २९ ॥ अधर्मसंश्रितोधर्मोविनाशयतिराघव ॥ सर्वमेतद्यथाकामंकाकुत्स्थकुरुतेनरः ॥ ३० ॥ ममचेदंमतंतातधर्मोयमिति राघव ॥ धर्ममूलंत्वयाछिन्नंराज्यमुत्सृजतातदा ॥ ३१ ॥

रूपत्वाभावात् ॥ २८ ॥ अथेषद्रतक्रोधावे

शः संपौरुषधर्मयोरनुष्ठाने सिद्धांतं शिष्टाचारप्रदर्शनपूर्वकमाह ॥ यदीति ॥ हेपरंतप धर्मएवयदिभूतः स्यात्प्राधान्येनानुष्ठेयः स्यात् भूतअधर्मइत्यसंधिरार्षः ॥ अधर्मोधर्माद न्यः पौरुषंतद्वा यदिप्राग्बद्धंतस्यात्तदावर्जी मुनिंविश्वरूपं पौरुषेणहत्वा पश्चादिज्यांधर्मंनकुर्यात् ॥ किंत्वेकस्यैवप्राधान्ये एकमेवकुर्यादिति भावः ॥ २९ ॥ तस्मादधर्मसं श्रितः पौरुषयुक्तोधर्मः रिपुंविनाशयति तस्मात्सर्वमेतत्पौरुषधर्मोभयं यथाकामं स्वकार्यानुरोधेननरः कुरुते वज्रिप्रभृतिर्नरः ॥ ३० ॥ यद्विदमुक्तंयथोचितंकालदेशमुभय मनुष्ठेयंइतिमममतं ॥ नन्वेवंधर्मस्य तवापिसंमतत्वे किमिति मेदुःखमतआह ॥ धर्ममूलमिति ॥ अर्थमूलेराज्यमुत्सृजता त्वया धर्मस्यमूलं अर्थरूपंछिन्नमतस्त्वेकेशवा नि ति भावः ॥ यत्तुतीर्थेन अधर्मसंश्रितोधर्मः कर्तारंविनाशयति ॥ तस्माद्यथाकामं तत्कालौचित्येनोभयमप्यनुष्ठेयमिदमेव यथाकाम्येनोभयाचरणमेव धर्मइतिमममतमि ति व्याख्यातं तत्तूपहसनीयमेवव्युत्पन्नैरित्यलम् ॥ ३१ ॥

यु०कां०

॥१६०॥